

Forslag til dig, som besøger Balkan

Tekst: Erik Foged (2631)

Jeg læser rigtig mange bøger og jeg læser dem helst med ørene. Jeg læser, når jeg går tur med hunden, når jeg laver havearbejde, når jeg skal falde i søvn og når jeg vågner om natten og ikke lige kan sove igen. Og vi læser lydbøger på farten, når min kone og jeg sidder på forsæderne i vores autocamper på ture rundt i Danmark og ud i Europa.

En af vores store lytteoplevelser har været **Zehras flugt**, som vi under vejs i historien troede var en autentisk selvbiografisk beretning af en bosnisk kvinde, der var flygtet til Danmark. Det er imidlertid fiktion af Carsten Nagel, som fortæller så historien kryber ind under huden på en. **Zehras flugt** fik endnu mere dimension for os, da vi i 2018 besøgte en bosnisk familie og hørte om de interne stridigheder, som fortsat eksisterer og så skudhuller i bygninger – nu 25 år efter.

Fri: at blive voksen ved historiens afslutning er ikke fiktion, men et berigende møde med nyere albansk historie. Jeg kender Albanien fra besøg i 70'erne og jeg var på genbesøg sidste sommer. Kommunisttiden kalder albanerne for terror-tiden og den oplevede Lea Ypi som barn i 80'erne. Albanien er absolut et besøg værd og bogen er et must at læse for at få en forståelse for dagens Albanien og dets forhistorie med kommunisttiden.

Den albanske mafia står ikke tilbage for den italienske og vækker Albanien din interesse vil jeg anbefale dig at fortsætte med Fjendespor af Keld Broksø – en spændingsroman med afsæt i virkelige begivenheder.

Læs også tidligere artikler i Autocamperen

Nr. 163 / Januar 2023 med forslag til dig, som besøger Østeuropa

Nr. 164 / April 2023 med forslag til dig, som besøger Lapland

Zehras flugt

Forfatter: Carsten Nagel. Oplæser: Mathilde Eusebius. Oprindeligt udgivet af Politikens Forlag i 2009. Kan lånes på bibliotekerne og findes på bl.a. e-reolen.

Da krigen i Bosnien bryder ud er Zehra 12 år gammel. I et forsøg på at undslippe serberne flygter hun sammen med sine forældre og to store søskende ind i skovene og ender efter måneders sult og strabadser i en flygtningelejr. Angst, uvished og tiltagende religiøs fanatisme præger hverdagen der, men Zehra finder styrke hos sin oprørske storesøster.

Lejren kan ikke holde stand mod de serbiske tropper, og under dramatiske omstændigheder føres den lille bosniske familie til Srebrenica, hvor Zehra og hendes mor bliver skilt fra de øvrige familiemedlemmer. Det lykkes mor og datter at slippe væk fra Srebrenicas rædsler, men ikke længe efter må de på flugt igen. Denne gang med en transport, der bringer dem til Danmark, hvor de søger asyl.

Danmark er et land fuld af muligheder for en ung kvinde med mod på livet. Men det er også et land, hvor man som asylansøger officielt ikke kan gøre meget andet end at vente.

Zehras Flugt (2009) er historien om krig og en familie i opløsning, om livet som flygtning, både i hjemlandet og i Danmark. Det er også historien om en tænksom pige, som i skyggen af alt det forfærdelige modnes til kvinde og forelsker sig i en mand i Danmark. Et forhold, der udvikler sig overraskende, og som forstærker Zehras eksistentielle overvejelser om krig og kærlighed, ondt og godt, om frihed, religion og nationalisme og alt det dejlige et almindeligt liv må kunne indeholde.

(Forlagets beskrivelse)

Fri: at blive voksen ved historiens afslutning

Forfatter: Lea Ypi. Oplæser: Thea Boel Gjerums. Udgivet af Informations Forlag i 2021. Kan lånes på bibliotekerne og findes på bl.a. e-reolen.

”Jeg spurgte aldrig mig selv om betydningen af frihed, før den dag jeg krammede Stalin. Tæt på var han meget højere, end jeg havde regnet med.” – fra bogen

Lea Ypi er vokset op i det kommunistiske Albanien. Det var et land præget af knaphed, politiske henrettelser og hemmeligt politi. Og der, Ypi havde hjemme. Folk var lige, naboer hjalp hinanden, og man forventede, at de nye generationer ville skabe en bedre fremtid.

Efter murens fald forandrede alt sig. Statuerne af Stalin og Hoxha blev væltet, og folk kunne nu stemme og tilbede de guder, de ville. Men arbejdspladser forsvandt og tusinder forsøgte at flygte til Italien. Pyramidespil fik landet til at gå statsbankerot og ledte til voldelig konflikt.

Efterhånden som en generations forhåbninger blev afløst af en ny generations desillusion, begyndte Ypi at sætte spørgsmålstejn ved, hvad frihed overhovedet vil sige. Fri er et fængslende erindringsværk om at blive voksen midt i voldsomme politiske omvæltninger.

(Forlagets beskrivelse)